

Styrdokument guide

Styrdokument guide

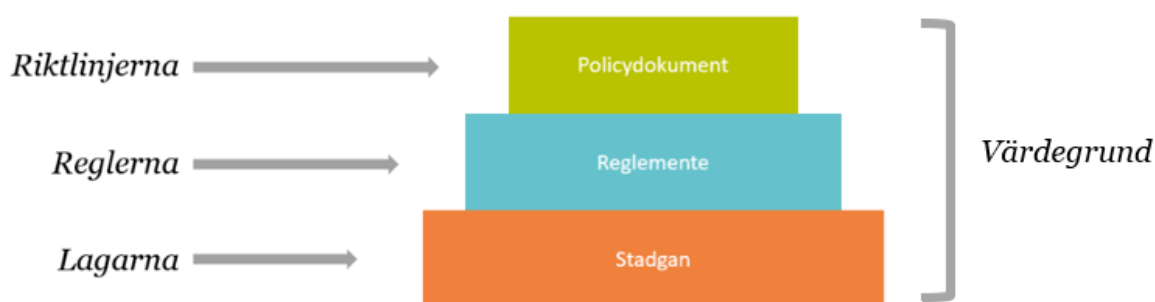
Vikten av styrdokument

Syftet med styrdokumenterna är att underlätta för styrelsens arbete och de används som en riktlinje för vad er elevkår ska arbeta med och på vilket sätt. Det är viktigt att ha välförankrade styrdokument inom en organisation. Detta säkerställer demokratin och gör det enklare för samtliga att förhålla sig till organisationen. Er organisation kommer även bli mer framgångsrik om ni lyckas förankra de styrdokument ni har, eftersom alla då kommer börja jobba i samma riktning.

Detta förutsätter även att ni använder er av era styrdokument aktivt. Det tjänar ingen nytta om det endast finns där som en formalitet. Låt er verksamhet genomsyras av er värdegrund, arbeta i linje med ert syfte och mot er vision. Ni kommer snart förstå att en del av den verksamhet ni bedriver kanske faller utom dessa ramar. Således kan det vara aktuellt att tänka över huruvida dessa verksamheter verkligen platsar i er förening. Ni kommer även förstå att viss verksamhet saknas, alltså är det kanske nödvändigt att expandera den till nya utforskade områden.

Olika typer av styrdokument

Det finns många olika styrdokument som organisationer har att förhålla sig till. På bilden nedan beskrivs hur olika styrdokument hänger ihop.

Här är några exempel på styrdokument som ni kan använda er av:

- **Stadga** som reglerar hur föreningen fungerar. I stadgan står ert syfte, er beslutsordning och ert namn – men även mycket mer. På bilden ovan kan ni se att era stadgar är det grundläggande regelverket för er elevkårs uppbyggnad.
- I stadgan beskrivs i vilken riktning organisationen ska arbeta. Detta kallas för **vision**. Syftet med visionen är att skapa en gemensam förståelse för hur organisationen ska drivas framåt.
- I stadgan står även elevkårens **syfte**. Syftet beskriver föreningens funktion, alltså vad er elevkår ska göra.
- **Reglemente** är ett dokument som kompletterar era stadgar och reglerar hur elevkåren ska styras.
- **Policyer** är ett kortfattat värdegrundsbaserat dokument som vägleder hur ni ska förhålla er till olika situationer.
- **Värdegrunden** kan beskrivas som de grundläggande värdena som elevkåren vilar på, och den ska genomsyra hela verksamheten.

Att anta styrdokument

Styrdokument ska alltid antas på årsmöten, liksom alla organisationsövergripande beslut gör. På så vis kan medlemmarna debattera dem och fastställa de dokument de tror på. Sålunda blir dokumenten redan relativt förankrade. Nu ska vi titta närmare på de olika typerna av styrdokument och hur ni kan arbeta med dem.

Vision och syfte

Precis som nämndes ovan bör er stadga innehålla er vision och ert syfte. Det är upp till er om ni vill inkludera visionen och syftet i stadgan som enskilda paragrafer, eller om ni vill anta dessa som enskilda styrdokument.

Visionen ska ni alltid ha i åtanke när ni planerar och bedriver verksamhet samt kommunicerar med folk i och kring organisationen. Alla bör förstå att allt ni gör, gör ni för att komma närmre er vision. Det ultimata är även att alla inom organisationen, styrelse som medlem, känner till visionen – att den finns och vad den innebär.

Följande frågor kan ni använda er av när ni tar fram er vision:

- Vad vill ni uppnå?
- Hur ska skolan se ut i den bästa av världar?
- Vad på skolan skulle ni vilja förändra?
- Vad på skolan skulle ni vilja utveckla?

Exempel på vision: *Sveriges Elevkårers vision är att det på varje gymnasieskola i Sverige ska finnas en välfungerande elevkår som genom att tillvarata deras akademiska, ekonomiska, rättsliga och sociala intressen verkar för att skapa en mer givande skoltid för sina medlemmar.*

Syftet beskriver vad det är föreningen ska göra för någonting, tillskillnad från visionen där fokus istället är på vilken verkan det en utför ska få.

Följande frågor kan ni använda er av när ni ska arbeta fram ett syfte:

- Vad kan ni göra?
- Vad vill ni göra?
- Vad har ni för förutsättningar inom styrelsen?
- Vad har ni för förutsättningar inom organisationen?
- Vad har ni för förutsättningar på skolan?

Exempel på syfte: *Sveriges Elevkårers syfte är att stärka elevkårerna i Sverige i sitt arbete att skapa en mer givande skoltid för sina medlemmar.*

Reglemente

Reglemente är ett komplement till stadgan och används för att förtydliga hur er elevkår ska vara uppbyggd och styras.

När ni tar fram ett reglemente kan ni använda er av följande frågor:

- Vad är er elevkår?
- Hur ska er elevkår styras?
- Vad är styrelsens ansvar?
- Hur tillsätts ett utskott?
- Vad är en kommitté?
- Vilken relation ska utskottet/kommittén ha till elevkårens styrelse?

Tips! På sverigeselevkarer.se/material under fliken för organisation- organisation finns en mall för hur ni kan utforma ett reglemente för er kår.

Policyer

En policy är ett kortfattat värdegrundsbaserat dokument som vägleder hur ni ska förhålla er till olika situationer. En policy är ett ställningstagande i specifika frågor och syftar till att tydliggöra vad er elevkår står för. Tillexempel skulle ni kunna utforma en policy för hur er elevkår ställer sig i frågor om jämställdhet och jämlikhet.

När ni tar fram ett policydokument kan ni använda er av följande frågor:

- Vad är viktigt för vår elevkår och varför?
- Hur arbetar vi med den specifika frågan?
- Bör vi ha specifika riktlinjer vid elevkårens event?
- Vad kan era medlemmar förvänta sig av elevkåren?
- Vad händer om någon bryter mot en policy?

Värdegrund

En värdegrund är en grupps gemensamma värderingar. Det är bra att ha en tydlig värdegrund i en förening för att alla medlemmar ska veta vilka etiska riktlinjer de ska förhålla sig till. Elevkårens värdegrund bör ligga i linje med er *vision* och ert *syfte* och genomsyra all verksamhet som elevkåren bedriver.

Om ni gick fram till en medlem och frågade hen ”om du skulle beskriva elevkåren med tre ord, vilka ord skulle det vara?” – vilket svar skulle ni då vilja få? Svaren ni får kan beskrivas som ett uttryck av elevkårens värdegrund, och om svaren ni får är otydliga kan det vara en god idé att börja formulera en tydligare värdegrund.

Exempel på värdegrund: *Elevrörelsen bygger på **demokratiska** grunder. Det är en förutsättning för att organiseringen ska kunna ske självständigt och ägas av medlemmarna. Öppna och tillgängliga årsmöten är därför ryggraden i såväl Sveriges Elevkårer som elevkårerna i Sverige. Det är på årsmötet medlemmarna fattar beslut om sin organisations framtid och vilka som ska leda den. Medlemskapet är ett aktivt och frivilligt val, för de som tror på vad organisationen gör.*